

Sygn. akt III PO 5/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący)

SSN Bohdan Bieniek

SSN Dawid Miąsik (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi K. K.

na odmowę powołania na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratora

Prokuratury Krajowej, zawartą w decyzji Prokuratora Generalnego RP

z dnia 2 marca 2016 r. (...),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 listopada 2016 r.,

oddala skargę

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 marca 2016 r., PG (...) Prokurator Generalny nie uwzględnił wniosku Pana K. K. (skarżący) o powołanie na stanowisko prokuratora Prokuratury [...] w trybie art. 65a ust. 1-3 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, ze zm., dalej jako ustawa o prokuraturze) z uwagi na wygaśnięcie prawa podmiotowego, określonego w art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze, wobec złożenia tego wniosku przez skarżącego

po upływie ponad dziewięciu lat od zakończenia pełnienia funkcji określonej w art. 65a ust. 1 ustawy o prokuraturze.

Skarżący zaskarżył powyższą decyzję w całości, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na bezpodstawnym uznaniu, że wniosek o powrót na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratora Prokuratury [...] został złożony po upływie ponad 9 lat od zakończenia pełnienia przez niego funkcji, o której mowa w art. 65a ust. 1 ustawy o prokuraturze, tj. stanowiska Komendanta (...), podczas gdy w rzeczywistości wniosek został złożony przez skarżącego 9 sierpnia 2007 r., a zatem z zachowaniem ustawowego terminu i nie został dotąd rozpoznany. Doprowadziło to w konsekwencji do rażącego naruszenia art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze przez błędne uznanie, że statuowane w hipotezie tego przepisu prawo podmiotowe skarżącego, polegające na obowiązku przyjęcia go na poprzednio zajmowane stanowisko, rzekomo wygasło z uwagi na rzekomy upływ terminu do złożenia tego rodzaju wniosku. Skarżący zarzucił ponadto naruszenia art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 365 § 1 k.p.c., polegające na nieuwzględnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 21 października 2010 r., III PO (...) przez nierozpoznanie jego wniosku.

W uzasadnieniu skargi skarżący podniósł, że po odwołaniu go z funkcji Komendanta (...) w dniu 8 sierpnia 2007 r., skierował on 9 sierpnia 2007 r. do Ministra Sprawiedliwości Prokuratora Generalnego RP wniosek o powołanie na stanowisko prokuratora Prokuratury Krajowej w trybie art. 65a ust. 3 ustawy o prokuraturze. Ponieważ wniosek nie został rozpoznany, skarżący w lutym 2010 r. skierował do Ministra Sprawiedliwości Prokuratora Generalnego RP pismo, w którym zwrócił się o ponowne rozpatrzenie wniosku z 9 sierpnia 2007 r. Prokurator Generalny decyzją z 15 lipca 2010 r. odmówił przywrócenia skarżącego do służby w Prokuraturze RP. Sąd Najwyższy wyrokiem z 21 października 2010 r., III PO (...) uchylił decyzję Prokuratora Generalnego i przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania.

W ocenie skarżącego, mimo wyroku w sprawie III PO (...), Prokurator Generalny nie rozpoznał ponownie wniosku skarżącego, w wyniku czego skarżący 6 lutego 2016 r. po raz kolejny skierował do Prokuratora Generalnego wniosek o powołanie go na stanowisko prokuratora Prokuratury [...]. Powyższy wniosek

skarżącego został rozpatrzony negatywnie, a podstawą do wydania przez Prokuratora Generalnego decyzji odmownej z 2 marca 2016 r. było wygaśnięcie prawa podmiotowego, przewidzianego w art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze, w skutek złożenia przedmiotowego wniosku po upływie dziewięciu lat od zakończenia pełnienia funkcji, o której mowa w art. 65a ust. 1 ustawy o prokuraturze. W ocenie skarżącego założenie, które legło u podstaw zaskarżonej w przedmiotowym postępowaniu decyzji, dotyczące przekroczenia przez skarżącego terminu do wniesienia wniosku o powołanie na uprzednio zajmowane stanowisko w trybie art. 65a ust. 3 ustawy o prokuraturze jest nieprawidłowe, gdyż wydaną decyzją odmowną z 2 marca 2016 r. Prokurator Generalny rozpatrzył wniosek skarżącego złożony 9 sierpnia 2007 r., z uwagi na wcześniejsze nierozpoznanie tego wniosku.

Zdaniem skarżącego, nawet gdyby przyjąć, iż sporna decyzja z 2 marca 2016 r. wydana została w wyniku ponownego rozpoznania sprawy przez Prokuratora Generalnego, po wyroku Sądu Najwyższego z 21 października 2010 r., III PO (...), również i w tym wypadku powołana w niej podstawa prawna jest wadliwa, ponieważ zgodnie z wyrokiem w sprawie III PO (...) wniosek skarżącego w trybie art. 65a ust. 3 ustawy o prokuraturze został złożony 17 lutego 2010 r., a zatem z zachowaniem terminu przewidzianego w art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze. Decyzja z 2 marca 2016 r. została więc wydana z rażącym naruszeniem art. 65a ust. 1 ustawy o prokuraturze oraz art. 365 § 1 k.p.c.

W odpowiedzi na skargę Minister Sprawiedliwości Prokurator Generalny stwierdził, iż skarga jest niezasadna i wniósł o jej oddalenie. Minister Sprawiedliwości Prokurator Generalny podniósł, że skarżący zrzekł się stanowiska prokuratora w trybie przewidzianym w art. 65a ust. 1 i 2 ustawy o prokuraturze i decyzją z 12 lutego 2007 r., (...) został odwołany za stanowiska prokuratora Prokuratury [...] w związku z powołaniem go do pełnienia funkcji w organach państwowych, na stanowisku Komendanta (...). Z funkcji tej skarżący złożył dymisję i został odwołany 8 sierpnia 2007 r. Począwszy od tej daty, skarżący trzykrotnie składał wniosek o powołanie go na uprzednio zajmowane stanowisko prokuratora.

Pierwszy wniosek został przez skarżącego wniesiony 9 sierpnia 2007 r. Wówczas został on poinformowany o warunkach jakie muszą zostać spełnione oraz

dokumentach, jakie należy przedłożyć, by powołanie na uprzednio zajmowane stanowisko było możliwe. Skarżącemu przesłano także skierowanie na badania lekarskie. Skarżący nie przedstawił jednak ustawowo wymaganej dokumentacji.

Kolejny wniosek o przywrócenie skarżącego na uprzednio zajmowane stanowisko prokuratora Prokuratury Krajowej w trybie art. 65a ust. 3 ustawy o prokuraturze, został skierowany do Ministerstwa Sprawiedliwości pismem z 17 lutego 2010 r. Decyzją z 15 lipca 2010 r., PG (...) Prokurator Generalny nie uwzględnił prośby skarżącego z 17 lutego 2010 r. z uwagi na wygaśnięcie prawa podmiotowego, określonego w art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze, wobec złożenia przedmiotowego wniosku po upływie ponad dwóch i pół lat po zakończeniu pełnienia przez skarżącego funkcji określonej w art. 65a ust. 1 ustawy o prokuraturze. W wyniku zaskarżenia przez skarżącego tej decyzji, Sąd Najwyższy wyrokiem z 21 października 2010 r., III PO (...) uchylił decyzję Prokuratora Generalnego i przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania. W następstwie orzeczenia Sądu Najwyższego w sprawie III PO (...) Prokurator Generalny decyzją z 11 maja 2011 r., PG (...) powołał skarżącego z dniem 16 maja 2011 r. na stanowisko prokuratora Prokuratury Generalnej, realizując tym samym prawo skarżącego do powrotu na uprzednio zajmowane stanowisko prokuratora, którego to stanowiska skarżący jednak nie objął.

Trzeci wniosek skarżącego z 6 lutego 2016 r., nadany na pocztę w G. 17 lutego 2016 r., został złożony po upływie 9 lat od odwołania go ze stanowiska prokuratora i przerwa w pełnieniu obowiązków prokuratora przekroczyła 9 lat. Prawo skarżącego do powrotu na uprzednio zajmowane stanowisko prokuratora przysługiwało bowiem od dnia, w którym uległ rozwiązaniu jego stosunek służbowy, tj. 12 lutego 2007 r. do 12 lutego 2016 r., stąd też Prokurator Generalny pismem z 2 marca 2016 r. nie uwzględnił prośby skarżącego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest oczywiście bezzasadna, zaś zaskarżona decyzja, mimo błędnego uzasadnienia, odpowiada prawu.

Zgodnie z art. 65a ust. 1 ustawy o prokuraturze, prokurator mianowany, powołany lub wybrany do pełnienia funkcji w organach państwowych, samorządu terytorialnego, służby dyplomatycznej, konsularnej lub w organach organizacji

międzynarodowych oraz ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską jest obowiązany zrzec się swojego stanowiska, chyba że przechodzi w stan spoczynku. Prokurator, który zrzekł się stanowiska z przyczyn określonych w ust. 1, może powrócić na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratora, jeżeli przerwa w pełnieniu obowiązków prokuratora nie przekracza 9 lat, chyba że pełnił funkcje sędziowskie lub prokuratorskie w międzynarodowych lub ponadnarodowych organach sądowych (art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze). W wypadku przewidzianym w ust. 2, Prokurator Generalny, na wniosek prokuratora, który zrzekł się stanowiska, powołuje go na poprzednio zajmowane stanowisko niezależnie od liczby stanowisk prokuratorskich w danej powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury, chyba że nie spełnia on warunków wymaganych do powołania na stanowisko prokuratora (art. 65a ust. 3 ustawy o prokuraturze). Ustawowa gwarancja powrotu na poprzednio zajmowane stanowisko ma charakter bezwzględny, jeżeli przerwa w pełnieniu obowiązków prokuratora nie przekracza 9 lat. Prokurator Generalny nie może - jak to wynika z art. 65a ust. 3 ustawy o prokuraturze - odmówić powołania „powracającego” prokuratora na poprzednio zajmowane stanowisko „niezależnie od liczby stanowisk prokuratorskich w danej powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury”; jedynym powodem odmowy może być tylko niespełnienie warunków wymaganych do powołania na stanowisko prokuratora. Przesłankami realizacji prawa powrotu na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie są więc: 1) nieprzekroczenie 9-cioletniego okresu przerwy w pełnieniu obowiązków prokuratora (poza wyjątkiem pełnienia funkcji sędziowskich lub prokuratorskich w międzynarodowych lub ponadnarodowych organach sądowych) oraz 2) spełnianie warunków wymaganych do powołania na stanowisko prokuratora.

Z treści skargi wynika, że sporne jest, czy skarżący przekroczył 9-cioletni okres przerwy w pełnieniu obowiązków prokuratora. Skarżący twierdzi bowiem, że wniosek o powołanie na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie złożył w dniu 9 sierpnia 2007 r. (a zatem niewątpliwie w terminie wynikającym z art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze z 1985 r.), a nie dopiero w lutym 2016 r. (jak przyjęto w zaskarżonej decyzji).

Sąd Najwyższy stwierdza na wstępie, że pismem z 6 lutego 2016 r. (data nadania 17 luty 2016 r.) skarżący wniósł ponownie („uprzejmie ponownie proszę”) o powołanie na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie, zaś „przedstawiając powyższy wniosek” nadmienił jedynie, że „wniosek oparty o tą sama podstawę prawną” złożył już 9 sierpnia 2007 r. i do dnia wniesienia pisma z 6 lutego 2017 r. nie otrzymał żadnej decyzji merytorycznej informującej o sposobie załatwienia wniosku z 9 sierpnia 2007 r. Z treści pisma z 6 lutego 2016 r. wynika więc, że skarżący potraktował je jako samodzielny wniosek o powołanie na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie w trybie art. 65a ustawy o prokuraturze, a nie jako pismo ponaglające Prokuratora Generalnego do rozpoznania wniosku z 2007 r. Przy tak sformułowanym, i odczytanym, wniosku skarżącego, Prokurator Generalny potraktował pismo z 6 lutego 2016 r. jako samodzielny (nowy) wniosek o powołanie na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie. Wniosek ten został złożony (data nadania) po upływie okresu 9 lat przerwy w pełnieniu przez skarżącego obowiązków prokuratora (art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze). Okres ten upływał bowiem dla skarżącego w dniu 12 lutego 2016 r., a skarżący nadał wniosek w dniu 17 lutego 2016 r. Gdyby więc potraktować wniosek skarżącego o powołanie na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie jako samodzielny wniosek, to należałoby uznać, że został on złożony po upływie wspomnianego okresu, a wówczas decyzja Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego nie narusza art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze.

Sąd Najwyższy uznał jednak, że wniosek skarżącego zawarty w piśmie z 6 lutego 2016 r. o powołanie na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie nie mógł zostać pozytywnie rozpoznany przez Prokuratora Generalnego, ponieważ prawo skarżącego z art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze wygasło wskutek pozytywnego rozpoznania jego wcześniejszego wniosku w tym przedmiocie.

Sąd Najwyższy stwierdza, w oparciu o akta osobowe skarżącego, że wniosek o powołanie go na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie został złożony 9 sierpnia 2007 r. Ze względu na niedopełnienie przez skarżącego formalności, wniosek ten nie został rozpoznany do 2011 r. w tym sensie, że nie podjętego pozytywnej albo negatywnej decyzji w przedmiocie wniosku. Pismem z

17 lutego 2010 r. skarżący wniósł o powołanie na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie. Jednocześnie, tak jak w niniejszej sprawie, poinformował w treści wniosku, że już w 2007 r. złożył wniosek o takiej treści. Decyzją z 15 lipca 2010 r. Prokurator Generalny odmówił uwzględnienia wniosku z 2010 r. Decyzja ta została uchylona wyrokiem Sądu Najwyższego z 21 października 2010 r., III PO (...), przy czym Sąd Najwyższy potraktował pismo z 17 lutego 2010 r. nie jako odrębny wniosek, lecz jako pismo skarżącego o ponowne rozpatrzenie wniosku z 2007 r. W korespondencji wymienianej po uchyleniu decyzji z 2010 r., a dotyczącej powołania na poprzednio zajmowane stanowisko, skarżący podtrzymywał wniosek z 2007 r. W wykonaniu wyroku w sprawie III PO (...), Prokurator Generalny powołał skarżącego decyzją z 11 maja 2011 r. na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie. O decyzji Prokuratora Generalnego o powołaniu na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie skarżący został poinformowany listownie, faxem oraz telefonicznie, przy czym skarżący odpowiedział na pismo wzywające go do stawienia się w siedzibie Prokuratury Generalnej. Decyzja Prokuratora Generalnego została wysłana na adres zamieszkania skarżącego, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Przesyłka, dwukrotnie awizowana, nie została podjęta przez skarżącego w terminie. Skarżący nie zgłosił się w celu objęcia stanowiska w terminie, o którym mowa w art. 45 ust. 2 ustawy o prokuraturze, ani w terminie późniejszym, bez usprawiedliwienia niestawiennictwa. W konsekwencji takiego zachowania skarżącego, powołanie na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie utraciło moc (art. 45 ust. 3 ustawy o prokuraturze), co Prokurator Generalny stwierdził pismem z 28 czerwca 2011 r.

W tych okolicznościach faktycznych Sąd Najwyższy uznał skargę za bezzasadną. Powołanie na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie spowodowało, że uprawnienie z art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze zostało przez powoda skonsumowane. Skoro na mocy decyzji Prokuratora Generalnego z 11 maja 2011 r. skarżący stał się ponownie prokuratorem na poprzednio zajmowanym stanowisku służbowym, to w konsekwencji utracił status prokuratora, który zrzekł się stanowiska w związku z mianowaniem, powołaniem lub wybraniem do pełnienia funkcji w organach państwowych, samorządu terytorialnego, służby dyplomatycznej,

konsularnej lub w organach organizacji międzynarodowych oraz ponadnarodowych. Z kolei utrata mocy aktu powołania skarżącego na stanowisko prokuratorskie nie oznacza „reaktywacji” sytuacji prawnej skarżącego, jako prokuratora objętego zakresem normowania art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze. Skutkiem nieusprawiedliwionego niestawiennictwa w celu objęcia stanowiska w terminie, o którym mowa w art. 45 ust. 2 ustawy o prokuraturze, skarżący przestał być prokuratorem a utrata tego statusu nie wiązała się ze zderzaniem, od których art. 65a ust. 1 uzależniał prawo powrotu do służby na podstawie art. 65a ust. 2 ustawy o prokuraturze.

W tych okolicznościach faktycznych całkowicie bezpodstawny jest zarzut naruszenia art. 365 § 1 k.p.c., ponieważ wyrok Sądu Najwyższego w sprawie III PO (...) został przez Prokuratora Generalnego wykonany w tym sensie, że rozpoznano pozytywnie wniosek skarżącego z 2007 r. o powołanie na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratorskie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

r.g.